

ΣΕΒ

Έρευνα και Ανάλυση
Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας

Τεύχος 23
Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2004

Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

**Αποτελέσματα έρευνας για την Ανταγωνιστικότητα
WEF – ΣΕΒ 2004:**

Ελλάδα 2004

**Αμετάβλητη ουσιαστικά παραμένει η θέση της με κριτήριο
τον Δείκτη Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας και
τον Δείκτη Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης**

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του World Economic Forum για το έτος 2004 – 2005, η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη με κριτήριο την ανταγωνιστικότητα παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με το 2003 – 2004. Ειδικότερα, κατατάσσεται:

- στην 37^η θέση μεταξύ 104 χωρών, σύμφωνα με το δείκτη ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης,
- στην 41^η θέση μεταξύ 103 χωρών, σύμφωνα με το δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και
- στην 51^η θέση μεταξύ 104 χωρών, σύμφωνα με το δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας.

Τις παραπάνω θέσεις της Ελλάδας επηρεάζουν θετικά κυρίως τομείς όπως το **ανθρώπινο δυναμικό**, οι βελτιωμένες **υποδομές** και οι **δημόσιοι θεσμοί** ειδικά η **ασφάλεια** και το **χαμηλό επίπεδο εγκληματικότητας** παρόλο που η αίσθηση απειλής τρομοκρατικών ενεργειών έχει αυξηθεί.

Αντίθετα, οι προβληματικοί τομείς που υποβαθμίζουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας είναι η **Κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας**, ο **εγχώριος ανταγωνισμός**, η **κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική** και η **τεχνολογία** ειδικά στην εφαρμογή καινοτομιών και στη συνεργασία των επιχειρήσεων με τα πανεπιστήμια.

I. Ανταγωνιστικότητα για ανάπτυξη

Ο δείκτης ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη αναφέρεται σε στοιχεία τα οποία επηρεάζουν το μακροοικονομικό επίπεδο της χώρας και την οικονομική της ανάπτυξη. Τα τρία κύρια επιμέρους στοιχεία του δείκτη είναι η ποιότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, οι δημόσιοι θεσμοί και η τεχνολογική ετοιμότητα της χώρας. Ο δείκτης διαμορφώνεται από τον συνδυασμό δημοσιευμένων στατιστικών στοιχείων, όπως π.χ. δημοσιονομικό έλλειμμα, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών κλπ) με την επεξεργασία των ερωτηματολογίων.

Ειδικότερα, για το έτος 2004, η Ελλάδα ως προς το δείκτη **ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη** (Growth Competitiveness Index) κατατάσσεται στην 37^η θέση μεταξύ 104 χωρών. Το 2003 η αντίστοιχη θέση της Ελλάδας ήταν η 35^η μεταξύ 102 χωρών. Η διαφορά στην κατάταξη του 2003 και σε αυτή του 2004 οφείλεται στις θέσεις των δύο επιπλέον χωρών που έλαβαν μέρος στην φετινή έρευνα (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Μπαχρέιν), οι οποίες είναι υψηλότερες από της Ελλάδας. Όλες οι υπόλοιπες χώρες που είχαν υψηλότερη θέση από την Ελλάδα το 2003 εξακολουθούν να βρίσκονται υψηλότερα και το 2004, με

εξαιρέση την Ουγγαρία η οποία χειροτέρευσε τη θέση της (από την 33^η το 2003, στην 39^η το 2004) οπότε και κατατάσσεται χαμηλότερα από την Ελλάδα. Αντίθετα, η Λιθουανία βελτίωσε τη θέση της (από την 40^η το 2003, στην 36^η το 2004) οπότε και κατατάσσεται υψηλότερα από την Ελλάδα. Συνεπώς δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά στη θέση της Ελλάδας ως προς τον παραπάνω δείκτη.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους στοιχεία του δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη και η σύγκριση της θέσης της Ελλάδας το 2004, με τα προηγούμενα δύο χρόνια.

**Επιμέρους στοιχεία του δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη
Σύγκριση 2002/2003 – 2003/2004 – 2004/2005**

Επιμέρους στοιχεία	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2002 – 2003 (Μεταξύ 80 χωρών)	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2003 – 2004 (Μεταξύ 102 χωρών)	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2004 – 2005 (Μεταξύ 104 χωρών)
Μακροοικονομικό Περιβάλλον	47	33	31
Μακροοικονομική Σταθερότητα	27	45	46
Κυβερνητική Σπατάλη	76	49	47
Εθνική Φερεγγυότητα	22	23	23
Δημόσιοι Θεσμοί	44	42	44
Συμβάσεις και Νομοθεσία	40	37	41
Διαφθορά	52	52	58
Τεχνολογία	30	30	38
Καινοτομικότητα	27	31	28
Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών	31	33	37
Απορρόφηση νέων Τεχνολογιών*	31	27	38

*Θέση της χώρας μεταξύ 56 χωρών που δεν περιλαμβάνονται στους κύριους παραγωγούς καινοτομίας

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005

II. Επιχειρηματική ανταγωνιστικότητα

Ο δείκτης επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας αναφέρεται στις επιδόσεις σε μικροοικονομικό επίπεδο. Εστιάζεται στο κατά πόσο η οικονομική ευημερία μπορεί να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί στο μέλλον εξετάζοντας μικροοικονομικά στοιχεία όπως η λειτουργία και η στρατηγική της επιχείρησης, το ανθρώπινο δυναμικό και η ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Όπως και ο δείκτης ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης, έτσι και ο δείκτης επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας διαμορφώνεται από δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία σε συνδυασμό με

δυσασμό με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της έρευνας.

Στον δείκτη **επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας** (Business Competitiveness Index), η Ελλάδα κατατάσσεται το 2004 στην 41^η θέση μεταξύ 103 χωρών ενώ το 2003 ήταν στην 39^η θέση μεταξύ 101 χωρών. Η διαφορά στην κατάταξη του 2003 και σε αυτή του 2004 οφείλεται, και σε αυτή την περίπτωση, στις θέσεις των δύο επιπλέον χωρών που έλαβαν μέρος στην φετινή έρευνα (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Μπαχρέιν), οι οποίες είναι υψηλότερες από της Ελλάδας. Δύο χώρες που ήταν σε υψηλότερη θέση το 2003 από την Ελλάδα (Ουγ-

γαρία και Λετονία) το 2004 υποχώρησαν σε χαμηλότερες θέσεις, ενώ δύο χώρες που το 2003 ήταν χαμηλότερα από την Ελλάδα (Λιθουανία και Σλοβακία), το 2004 βρίσκονται σε υψηλότερη θέση. Επομένως ούτε προς το δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας σημειώθηκε ουσιαστική διαφορά το 2004 σε σχέση με το 2003.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους στοιχεία του δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και η σύγκριση της θέσης της Ελλάδας το 2004, με τα προηγούμενα δύο χρόνια.

**Επιμέρους στοιχεία του δείκτη Επιχειρηματικής Ανταγωνιστικότητας
Σύγκριση 2002/2003 – 2003/2004 – 2004/2005**

Επιμέρους στοιχεία	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2002 – 2003 (Μεταξύ 80 χωρών)	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2003 – 2004 (Μεταξύ 101 χωρών)	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2004 – 2005 (Μεταξύ 103 χωρών)
Λειτουργία και Στρατηγική της Επιχείρησης	47	39	40
Ποιότητα Εθνικού Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	41	40	42

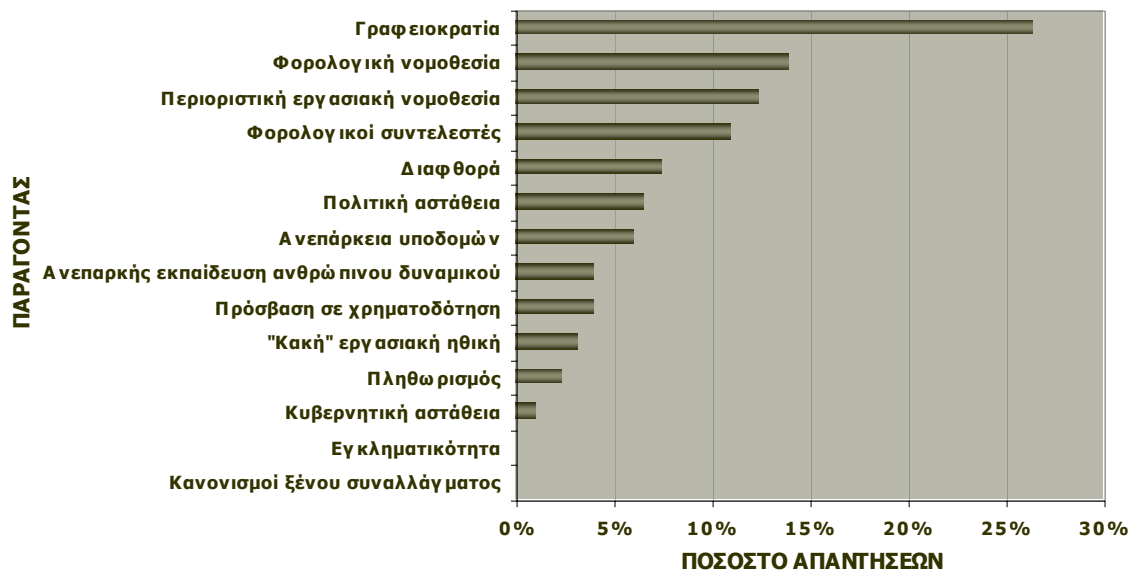
Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων ερευνών WEF 2002 – 2003, 2003 – 2004, 2004 – 2005

Σχετικά με τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους, αυτά, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας

2004 – 2005, είναι κυρίως η **γραφειοκρατία, η φορολογική νομοθεσία, οι εργασιακές ρυθμίσεις, οι φορολογικοί συντελεστές**

και η διαφθορά. Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνονται οι περισσότερο προβληματικοί παράγοντες για την επιχειρηματικότητα.

Τα πιο σημαντικά προβλήματα για την επιχειρηματικότητα το 2004

Σημείωση: Από μια λίστα με 14 παράγοντες, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα να επιλέξουν τους πέντε περισσότερο προβληματικούς για την επιχειρηματικότητα και να τους αξιολογήσουν με κλίμακα 1 (ο περισσότερο προβληματικός) έως 5 (ο λιγότερο προβληματικός). Το διάγραμμα δείχνει τα ποσοστά απαντήσεων ανάλογα με την αξιολόγηση του κάθε παράγοντα.

Πηγή: WEF

III. Δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας

Από τον συνδυασμό όλων των στοιχείων, μικροοικονομικών και μακροοικονομικών, προκύπτει ο δείκτης ολικής ανταγωνιστικότητας (Global Competitiveness Index). Τα επιμέρους στοιχεία αυτού του δείκτη είναι:

- Οι **βασικές απαιτήσεις**, οι οποίες περιλαμβάνουν τους επιμέρους δείκτες των θεσμών, των υποδομών, της μακροοικονομικής σταθερότητας, της ασφάλειας και των βασικών γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού.
- Η **βελτίωση αποδοτικότητας**. Στοιχεία αυτού του δείκτη είναι το προχωρημένο επίπεδο γνώσεων των ανθρώπων, η

αποδοτικότητα στις αγορές αγαθών, η αποδοτικότητα στην αγορά εργασίας, η αποδοτικότητα στην χρηματιστηριακή αγορά, το άνοιγμα και το μέγεθος της αγοράς και η τεχνολογική ετοιμότητα και

- Οι **παράγοντες καινοτομιών**, που περιλαμβάνουν τους δείκτες επιχειρηματικότητας και καινοτομικότητας.

Ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται, η βαθμολογία μιας χώρας σε κάθε ένα από αυτά τα στοιχεία σταθμίζεται με διαφορετικούς συντελεστές. Η Ελλάδα έχει καταταγεί σε μεταβατική φάση προς το αναπτυξιακό στάδιο που στηρίζεται στην καινοτομία. Ως αποτέλεσμα, η συνολική

βαθμολογία της επηρεάζεται πολύ από την σχετικά χαμηλή επίδοσή της στην καινοτομικότητα και επιχειρηματικότητα. Αντίθετα άλλες χώρες χαμηλότερου επιπέδου ανάπτυξης με ακόμη δυσμενέστερη επίδοση στην καινοτομία, επηρεάζονται λιγότερο, με αποτέλεσμα να ξεπερνούν την Ελλάδα στον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας.

Η Ελλάδα σύμφωνα με το δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας κατατάσσεται στην 51^η θέση μεταξύ 104 χωρών. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η συγκριτική θέση της Ελλάδας και στους επιμέρους δείκτες – στοιχεία του παραπάνω δείκτη.

Επιμέρους στοιχεία του δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας Συγκριτική θέση της Ελλάδας μεταξύ 104 χωρών το 2004 – 2005

Επιμέρους στοιχεία	Συγκριτική θέση της Ελλάδας 2004 – 2005 (Μεταξύ 104 χωρών)
Βασικές απαιτήσεις	37
Θεσμοί	45
Υποδομές	38
Μακροοικονομική σταθερότητα	70
Ασφάλεια	24
Βασικές γνώσεις ανθρώπινου δυναμικού	33
Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	48
Προχωρημένο επίπεδο γνώσεων ανθρώπινου δυναμικού	28
Αποδοτικότητα στις Αγορές Αγαθών	46
Αποδοτικότητα στην Αγορά Εργασίας	77
Αποδοτικότητα στη Χρηματιστηριακή Αγορά	39
Τεχνολογική Ετοιμότητα	44
Άνοιγμα και Μέγεθος της Αγοράς	49
Παράγοντες Καινοτομιών	47
Επιχειρηματικότητα	49
Καινοτομικότητα	45

Πηγή: WEF

IV. Συγκριτικά πλεονεκτήματα

Σύμφωνα με την διεθνή έκθεση για την ανταγωνιστικότητα του World Economic Forum (WEF) για το έτος 2004, προκύπτει ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Ελλάδας, μπορούν να αναλυθούν με βάση τους δείκτες ανταγωνιστικότητας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον δείκτη ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, βρίσκονται

- στην **υψηλή συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**, όπου η Ελλάδα κατατάσσεται στην 11^η θέση,
- στην **προσβασιμότητα σε πιστώσεις**, όπου η Ελλάδα κατέχει την 16^η θέση στο σύνολο των 104 χωρών,
- καθώς επίσης και σε θέματα που σχετίζονται με το **οργανωμένο έγκλημα**, όπου κατέχει την 21^η θέση, στην ίδια κατάταξη.

Κατά τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, η Ελλάδα κατέχει:

- την 15^η θέση μεταξύ 93 χωρών σε ότι αφορά την **διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών**,
- την 20^η θέση στην απελευθέρωση του εμπορίου και την 21^η θέση σε θέματα που σχετίζονται με την **κινητή τηλεφωνία**.

Αναφορικά με άλλους δείκτες, βρίσκεται:

- στην 20^η θέση, σε κατάταξη 104 χωρών για θέματα που σχετίζονται με το επιπλέον **κόστος στις επιχειρήσεις από την βία και την εγκληματικότητα**,
- στην 25^η αναφορικά με την **ελευθερία του τύπου**.

V. Συγκριτικά μειονεκτήματα

Αντίθετα, σε ότι αφορά τα συγκριτικά μειονεκτήματα της, ως προς τον δείκτη ανταγωνιστικής ανάπτυξης, η Ελλάδα κατέχει:

- την 63^η θέση, σε κατάταξη 104 χωρών, για θέματα που σχετίζονται με την **εθνική αποταμίευση**

- την 58^η αναφορικά με τον **πληθωρισμό**
- την 70^η θέση, στην ίδια κατάταξη, σε θέματα **τεχνολογικής ετοιμότητας**.

Ως προς τον δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, η Ελλάδα μειονεκτεί:

- σε θέματα που σχετίζονται με το **διοικητικό βάρος για το ξεκίνημα νέων επιχειρήσεων**, όπου κατέλαβε την 70^η θέση σε κατάταξη 93 χωρών,
- στην **αποτελεσματικότητα των διοικητικών συμβουλίων** και
- στην **ευνοιοκρατία στις αποφάσεις κυβερνητικών υπαλλήλων**, όπου κατέλαβε την 68^η θέση.

Τέλος, σύμφωνα με άλλους δείκτες, η Ελλάδα βρίσκεται:

- στην 94^η θέση στο σύνολο 104 χωρών για θέματα που αφορούν **στην ελαστικότητα στον καθορισμό των μισθών**, και
- στην 86^η, για θέματα που αφορούν στις **τακτικές προσλήψεων και απολύσεων**.

VI. Αναλυτική παρουσίαση των ισχυρών και αδύνατων σημείων της Ελλάδας ανά τομέα

Η κλίμακα βαθμολόγησης των ερωτήσεων για κάθε τομέα είναι από 1 έως 7 όπου το 1 αντιστοιχεί στην χειρίστη και το 7 στη βέλτιστη βαθμολόγηση. Ο τομέας που συγκέντρωσε την μεγαλύτερη μέση βαθμολογία στην Ελλάδα είναι το **ανθρώπινο δυναμικό**. Πολύ

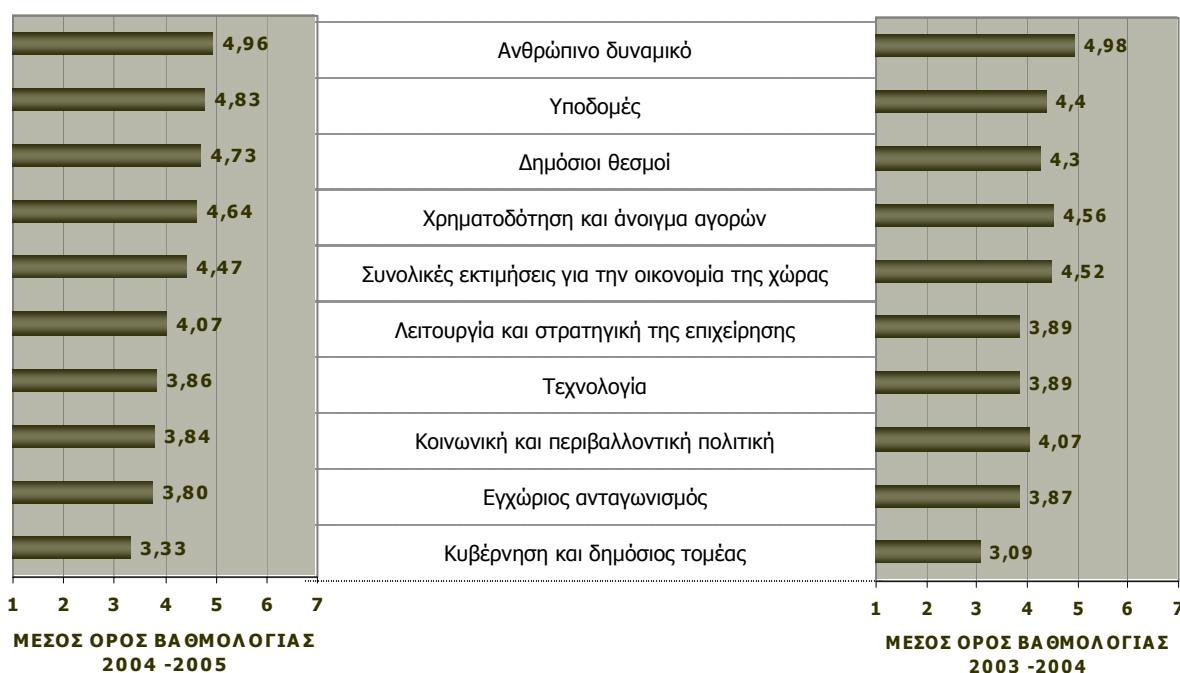
καλή εικόνα παρουσιάζουν επίσης οι **υποδομές** και οι **δημόσιοι θεσμοί**.

Αντίθετα, στην υστέρηση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδας συμβάλει η χαμηλή βαθμολογία που πήρε η χώρα στους τομείς:

- κυβέρνηση και δημόσιος τομέας,
- εγχώριος ανταγωνισμός,
- κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική και
- τεχνολογία

Το ανθρώπινο δυναμικό συγκέντρωσε και στην έρευνα του 2003 – 2004 τη μεγαλύτερη μέση βαθμολογία. Οι υποδομές και οι δημόσιοι θεσμοί αύξησαν σημαντικά τη μέση βαθμολογία τους σε σχέση με πέρυσι. Η κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας ήταν και στην προηγούμενη έρευνα ο τομέας με τη χαμηλότερη μέση βαθμολογία. (Παρακάτω διάγραμμα).

Από τον καλύτερο στον χειρότερο τομέα

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF-ΣΕΒ, 2004 – 2005

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συγκεντρωτικά όλα τα ισχυ-

ρά σημεία και οι αδυναμίες της Ελλάδας ανά τομέα σύμφωνα με τη βαθμολο-

γία που συγκέντρωσαν οι αντίστοιχες ερωτήσεις.

Ισχυρά και αδύνατα σημεία της Ελλάδας ανά τομέα 2004 – 2005

Τομέας	Ισχυρά σημεία	Αδυναμίες
Συνολικές εκτιμήσεις για την οικονομία της χώρας	<ul style="list-style-type: none"> Η οικονομία της χώρας προβλέπεται να αναπτυχθεί αισθητά μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες. 	<ul style="list-style-type: none"> Η αίσθηση απειλής από τρομοκρατικές ενέργειες έχει αυξηθεί. Οι προσπάθειες για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, τόσο σε εθνικό – περιφερειακό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο βιομηχανικών δικτύων είναι μέτριες.
Τεχνολογία	<ul style="list-style-type: none"> Η αδειοδότηση χρήσης νέων τεχνολογιών είναι διαδεδομένη. Οι νέες τεχνολογίες στηρίζονται από τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονται δυναμικές στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι μικρές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη. Η μικρή συνεργασία με πανεπιστήμια πάνω στα θέματα αυτά.
Κυβέρνηση και ο δημόσιος τομέας	<ul style="list-style-type: none"> Το τελωνειακό καθεστώς, το οποίο θεωρείται σχετικά ικανοποιητικό. 	<ul style="list-style-type: none"> Το φορολογικό σύστημα, που θεωρείται πολύπλοκο, και το φορολογικό βάρος το οποίο περιορίζει σημαντικά τα κίνητρα για εργασία ή για επενδύσεις. Οι διοικητικές απαιτήσεις, που δημιουργούν βάρος και κόστος για τις επιχειρήσεις.
Δημόσιοι θεσμοί	<ul style="list-style-type: none"> Οι εφημερίδες της χώρας μπορούν να δημοσιεύουν άρθρα της επιλογής τους χωρίς το φόβο λογοκρισίας και νομικών κυρώσεων. Οι υπηρεσίες της αστυνομίας μπορούν να προστατεύουν τις επιχειρήσεις από το οργανωμένο έγκλημα. Επιπλέον, στην βιομηχανία, οι εταιρίες πραγματοποιούν, σπάνια, επιπλέον πληρωμές χωρίς έκδοση παραστατικών, σχετικά με αιτήσεις για χορήγηση δανείων και με σύνδεση παροχών δημοσίου. 	<ul style="list-style-type: none"> Η φοροδιαφυγή, καθώς εμφανίζονται κρούσματα επιπλέον πληρωμών από τις επιχειρήσεις, χωρίς έκδοση παραστατικών σχετικά με τις ετήσιες πληρωμές φόρου. Η διαφθορά και η διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής από την Κυβέρνηση με συγκεντρωτικό τρόπο.
Υποδομές	<ul style="list-style-type: none"> Τα δίκτυα κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, τα οποία είναι αξιόπιστα και προστά με ευκολία. Η ανάπτυξη του οδικού, ακτοπολικού και αεροπορικού δικτύου μεταφορών. Η αξιολογία των ελληνικών ταχυδρομείων. 	<ul style="list-style-type: none"> Το όχι επαρκώς ανεπτυγμένο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας. Η χαμηλή χρήση του διαδικτύου στα σχολεία.
Ανθρώπινο δυναμικό	<ul style="list-style-type: none"> Το καλό επίπεδο υγείας του ανθρώπινου δυναμικού. Το υψηλό επίπεδο παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και η αυξημένη προσπάθεια του προσωπικού. Η διαθεσιμότητα προσωπικού επιστημονικής και μηχανολογικής κατεύθυνσης. 	<ul style="list-style-type: none"> Το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας δεν συμβαδίζει με τις ανάγκες της ανταγωνιστικής οικονομίας. Οι ταλαντούχοι άνθρωποι της χώρας συνήθως αναζητούν ευκαιρίες σε άλλες χώρες. Οι διαφορές στην παροχή υπηρεσιών υγείας μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων.
Χρηματοδότηση και άνοιγμα αγορών	<ul style="list-style-type: none"> Το υγιές τραπεζικό σύστημα. Η υψηλή ποιότητα οικονομικού ελέγχου και προδιαγραφών δημοσίευσης οικονομικών αποτελεσμάτων. Η αύξηση του ενεργητικού μέσω έκδοσης μετοχών στην χρηματιστηριακή αγορά που είναι εφικτή για πολλές εταιρίες. 	<ul style="list-style-type: none"> Η ανεπαρκής υποστήριξη καινοτόμων, αλλά με ρίσκο, επιχειρηματικών σχεδίων από εταιρίες συμμετοχικού κεφαλαίου. Οι περιπτώσεις συναλλαγών στο χρηματιστήριο βάσει απόρρητων πληροφοριών.
Εγχώριος ανταγωνισμός	<ul style="list-style-type: none"> Ο έντονος ανταγωνισμός στις περισσότερες τοπικές βιομηχανίες καθώς η ηγεσία της αγοράς αλλάζει στην πορεία του χρόνου. Η ενεργή αναζήτηση των αγοραστών για τα τελευταία προϊόντα, τεχνολογίες και διαδικασίες. Η πολύ καλή ποιότητα των τοπικών προμηθευτών. 	<ul style="list-style-type: none"> Το δύσκολο ξεκίνημα για μια νέα επιχείρηση. Η εξάρτηση του εξοπλισμού και των μηχανημάτων της παραγωγικής διαδικασίας εγχώριων επιχειρήσεων από αγορές του εξωτερικού. Οι ολιγοπωλιακές τάσεις της αγοράς σε ορισμένους βασικούς βιομηχανικούς κλάδους.
Λειτουργία και στρατηγική της επιχείρησης	<ul style="list-style-type: none"> Οι αναπτυσσόμενες εξαγωγές της χώρας προς γειτονικές χώρες. Η αρκετά διαδεδομένη λειτουργία του μάρκετινγκ. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι εταιρίες αποκτούν τεχνολογίες σχεδόν αποκλειστικά από αδειοδοτήσεις και αντιγράφοντας ξένες εταιρίες.
Κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική	<ul style="list-style-type: none"> Η ευαισθησία των ατόμων και των εταιριών σε θέματα σχετικά με φιλανθρωπικούς σκοπούς. Η αυστηρή νομοθεσία για το περιβάλλον. Οι προσπάθειες της Κυβέρνησης για την μείωση της φτώχειας και την δίκαιη κατανομή του εισοδήματος. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι περιβαλλοντικοί απολογισμοί των εταιριών αποτελούν όχι διαδεδομένη πρακτική των επιχειρήσεων. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση στην χώρα. Η ανεπάρκεια κινήτρων από τις επιχειρήσεις προς τους εργαζομένους τους να συμμετάσχουν εθελοντικά σε κοινωνικά προγράμματα.

Πηγή: ΣΕΒ – Επεξεργασία στοιχείων έρευνας WEF–ΣΕΒ

VII. Παγκόσμιο επίπεδο

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα του WEF για το 2004 είναι τα εξής:

➤ Η **Φιλανδία** κατατάσσεται στην πρώτη θέση σύμφωνα με το δείκτη ανταγωνιστικότητας για ανάπτυξη για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, ενώ τη δεύτερη θέση καταλαμβάνουν οι **Η.Π.Α.** Η θέση της Φιλανδίας οφείλεται τόσο στις καλές επιδόσεις της σε μακροοικονομικό επίπεδο, όσο και στους παράγοντες που προσδιορίζουν την ποιότητα των δημόσιων θεσμών. Επιπλέον, ο ιδιωτικός τομέας της χώρας είναι δυναμικός στην απορρόφηση νέων τεχνολογιών και στην εφαρμογή καινοτομιών. Οι Η.Π.Α. από την άλλη, αντιστάθμισαν τις λιγότερο καλές επιδόσεις τους στους το-

μείς των δημόσιων θεσμών και της μακροοικονομικής σταθερότητας με την άριστη επίδοσή τους στην τεχνολογία.

- Οι **σκανδιναβικές χώρες** συνεχίζουν να καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις και βρίσκονται μεταξύ των δέκα περισσότερο ανταγωνιστικών οικονομιών, με τη **Νορβηγία** να σημειώνει τη μεγαλύτερη βελτίωση από την 9^η στην 6^η θέση.
- Από τις δέκα νεοεισερχόμενες στην Ε.Ε. χώρες, την καλύτερη επίδοση πραγματοποιεί η **Εσθονία**. Η **Ιταλία** συνεχίζει να χειροτερεύει τη θέση της η οποία το 2004 είναι η χαμηλότερη μεταξύ των χωρών της Ευρώπης των 15 (47^η σε αντίθεση με την 26^η το 2001).
- Η **Ιαπωνία** συνεχίζει σταθερά να βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της, ενώ η **Κίνα** παρουσιάζει μια σχεδόν αμετάβλητη

εικόνα. Στην υπόλοιπη Ασία, η **Ταϊβάν** και η **Σιγκαπούρη** καταλαμβάνουν κυρίαρχες θέσεις. Η Ταϊβάν εμφανίζεται θεαματική αναφορικά με την τεχνολογία αφού στον συγκεκριμένο τομέα έρχεται δεύτερη με πρώτες τις Η.Π.Α.

- Η ανταγωνιστικότητα των χωρών της Λατινικής Αμερικής, με πολύ λίγες εξαιρέσεις, χειροτέρευε όπως επίσης και των χωρών της ευρύτερης περιοχής της Σαχάρας στην **Αφρική**, ενώ αντίθετα η **Νότια Αφρική** βελτίωσε τη θέση της σε σχέση με το 2003.

Στη συνέχεια περιλαμβάνονται οι σχετικοί πίνακες με την κατάταξη όλων των χωρών ανάλογα με τους δύο δείκτες ανταγωνιστικότητας για το 2004 και τη σύγκριση της θέσης τους με την αντίστοιχη του 2003.

1. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητα για ανάπτυξη

Χώρα	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2004	Βαθμολογία 2004	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2003*
Φιλανδία	1	5,95	1
Ηνωμένες Πολιτείες	2	5,82	2
Σουηδία	3	5,72	3
Ταϊβάν	4	5,69	5
Δανία	5	5,66	4
Νορβηγία	6	5,56	9
Σιγκαπούρη	7	5,56	6
Ελβετία	8	5,49	7
Ιαπωνία	9	5,48	11
Ισλανδία	10	5,44	8
Ηνωμένο Βασίλειο	11	5,30	15
Ολλανδία	12	5,30	12
Γερμανία	13	5,28	13
Αυστραλία	14	5,25	10
Καναδάς	15	5,23	16
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	16	5,21	-
Αυστρία	17	5,20	17
Νέα Ζηλανδία	18	5,18	14
Ισραήλ	19	5,09	20
Εσθονία	20	5,08	22
Χογκ Κονγκ	21	5,06	24
Χιλή	22	5,01	28
Ισπανία	23	5,00	23
Πορτογαλία	24	4,96	25
Βέλγιο	25	4,95	27
Λουξεμβούργο	26	4,95	21
Γαλλία	27	4,92	26
Μπαχρέιν	28	4,91	-
Κορέα	29	4,90	18
Ιρλανδία	30	4,90	30
Μαλαισία	31	4,88	29
Μάλτα	32	4,79	19
Σλοβενία	33	4,75	31
Ταϊλάνδη	34	4,58	32
Ιορδανία	35	4,58	34
Λιθουανία	36	4,57	40
Ελλάδα	37	4,56	35
Κύπρος	38	4,56	-
Ουγγαρία	39	4,56	33
Τσεχία	40	4,55	39
Νότια Αφρική	41	4,53	42
Τυνησία	42	4,51	38
Σλοβακία	43	4,43	43
Λετονία	44	4,43	37
Μποτσουάνα	45	4,30	36
Κίνα	46	4,29	44
Ιταλία	47	4,27	41
Μεξικό	48	4,17	47
Αγ. Μαυρίκιος	49	4,14	46
Κόστα Ρίκα	50	4,12	51
Τρινιτάντ & Τομπάγκο	51	4,12	49
Ναμίμπια	52	4,11	52
Ελ Σαλβαδόρ	53	4,10	48
Ουρουγουάη	54	4,08	50
Ινδία	55	4,07	56
Μαρόκο	56	4,06	61

Χώρα	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2004	Βαθμολογία 2004	Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Ανάπτυξης 2003*
Βραζιλία	57	4,05	54
Παναμάς	58	4,01	59
Βουλγαρία	59	3,98	64
Πολωνία	60	3,98	45
Κροατία	61	3,94	53
Αίγυπτος	62	3,88	58
Ρουμανία	63	3,86	75
Κολομβία	64	3,84	63
Τζαμάικα	65	3,82	67
Τουρκία	66	3,82	65
Περουά	67	3,78	57
Γκάνα	68	3,78	71
Ινδονησία	69	3,72	72
Ρωσία	70	3,68	70
Αλγερία	71	3,67	74
Αγ. Δομίνικος	72	3,63	62
Σρι Λάνκα	73	3,57	68
Αργεντινή	74	3,54	78
Γκάμπια	75	3,52	55
Φιλιππίνες	76	3,51	66
Βιετνάμ	77	3,47	60
Κένυα	78	3,45	83
Ουγκάντα	79	3,41	80
Γουατεμάλα	80	3,38	89
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	81	3,38	-
Τανζανία	82	3,38	69
Ζάμπια	83	3,36	88
Πρ. Γιουγκ. Δημ. της Μακεδονίας	84	3,34	81
Βενεζουέλα	85	3,30	82
Ουκρανία	86	3,27	84
Μαλάουι	87	3,24	76
Μάλι	88	3,24	99
Σερβία & Μαυροβούνιο	89	3,23	77
Ισημερινός	90	3,18	86
Πακιστάν	91	3,17	73
Μοζαμβίκη	92	3,17	93
Νιγηρία	93	3,16	87
Γεωργία	94	3,14	-
Νικαράγουα	95	3,12	90
Μαδαγασκάρη	96	3,11	96
Ονδούρα	97	3,10	94
Βολιβία	98	3,09	85
Ζιμπάμπουε	99	3,03	97
Παραγουάη	100	2,99	95
Αιθιοπία	101	2,93	92
Μπαγκλαντές	102	2,84	98
Ανγκόλα	103	2,72	100
Τσαντ	104	2,50	101

*Τα στοιχεία είναι εκείνα που δημοσιεύτηκαν στην έκθεση Global Competitiveness Report 2003 – 2004. Οι τρεις χώρες οι οποίες δεν συμμετείχαν φέτος (Καμερούν, Αϊτή Και Σενεγάλη) δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν τον πίνακα.

Πηγή: WEF

2. Ιεράρχηση χωρών ως προς το δείκτη επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας

Χώρα	Δείκτης Επιχ. Ανταγωνιστικότητας 2004	Λειτουργία και στρατηγική της Επιχ.	Ποιότητα Εθνικού Επιχ. Περιβάλλοντος
Ηνωμένες Πολιτείες	1	2	2
Φιλανδία	2	7	1
Γερμανία	3	1	5
Σουηδία	4	5	6
Ελβετία	5	4	7
Ηνωμένο Βασίλειο	6	8	4
Δανία	7	9	3
Ιαπωνία	8	3	11
Ολλανδία	9	6	9
Σιγκαπούρη	10	13	8
Χόνγκ Κόνγκ	11	15	10
Γαλλία	12	10	16
Αυστραλία	13	19	12
Βέλγιο	14	11	19
Καναδάς	15	16	13
Αυστρία	16	14	17
Ταϊβάν	17	12	20
Νέα Ζηλανδία	18	20	15
Ισλανδία	19	17	18
Νορβηγία	20	23	14
Τανζανία	20	92	87
Ισραήλ	21	18	21
Ιρλανδία	22	22	22
Μαλαισία	23	28	23
Κορέα	24	21	28
Νότια Αφρική	25	24	25
Ισπανία	26	25	27
Εσθονία	27	34	24
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα*	28	32	26
Χιλή	29	33	29
Ινδία	30	30	32
Σλοβενία	31	27	33
Τυνησία	32	43	30
Πορτογαλία	33	42	31
Ιταλία	34	26	43
Τσεχία	35	31	37
Λιθουανία	36	37	35
Ταϊλάνδη	37	36	36
Βραζιλία	38	29	44
Σλοβακία	39	41	39
Μπαχρέιν*	40	53	34
Ελλάδα	41	40	42
Ουγγαρία	42	48	38
Ιορδανία	43	54	40
Ινδονησία	44	38	46
Κύπρος	45	59	41
Μαρόκο	46	45	45
Κίνα	47	39	47
Κόστα Ρίκα	48	35	50
Λετονία	49	51	48
Μάλτα	50	60	49
Ναμίμπια	51	63	51
Τουρκία	52	44	55
Αγ. Μαυρίκιος	53	49	54
Τζαμάικα	54	52	53
Μεξικό	55	46	56

Χώρα	Δείκτης Επιχ. Ανταγωνιστικότητας 2004	Λειτουργία και στρατηγική της Επιχ.	Ποιότητα Εθνικού Επιχ. Περιβάλλοντος
Ρουμανία	56	61	57
Πολωνία	57	47	64
Κολομβία	58	58	61
Τρινιδάδ & Τομπάγκο	59	55	62
Παναμάς	60	66	58
Ρωσία	61	62	60
Μποτσουάνα	62	73	52
Κένυα	63	56	63
Γκάνα	64	71	59
Ελ Σαλβαδόρ	65	65	65
Αίγυπτος*	66	57	68
Γκάμπια*	67	70	66
Σρι Λάνκα	68	69	67
Ουκρανία	69	64	71
Φιλιππίνες	70	50	77
Ουγκάντα*	71	75	69
Κροατία	72	72	70
Πακιστάν	73	67	75
Αργεντινή	74	68	78
Βουλγαρία	75	86	72
Περου	76	77	74
Ουρουγουάη	77	80	76
Ζάμπια*	78	85	73
Βιετνάμ	79	81	79
Αγ. Δομίνικος	80	74	83
Νιγηρία*	81	76	80
Ζιμπάμπουε	82	79	84
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	83	84	82
Μαλάουι	84	83	85
Σερβία & Μαυροβούνιο	85	87	81
Γουατεμάλα	86	78	90
Μαδαγασκάρη	87	88	88
Βενεζουέλα	88	82	91
Αλγερία	89	93	86
Μάλι*	91	95	89
Γεωργία	92	89	93
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	93	96	92
Ισημερινός	94	90	95
Μπαγκλαντές	95	97	94
Μοζαμβίκη	96	94	98
Ονδούρα	97	91	100
Παραγουάη	98	98	96
Αιθιοπία	99	101	97
Νικαράγουα	100	100	99
Βολιβία	101	99	101
Τσαντ*	102	103	102
Αγκόλα*	103	102	103

*Τα στοιχεία της έρευνας σε αυτές τις χώρες έχουν μεγάλες αποκλίσεις. Μέχρι να βελτιωθεί η αξιοπιστία του δείγματος, η κατάταξη τους πρέπει να ερμηνεύεται με προσοχή.

Πηγή: WEF

3. Ιεράρχηση χωρών ως προς τον δείκτη ολικής ανταγωνιστικότητας

Χώρα	Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας 2004	Βασικές Απαιτήσεις	Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	Παράγοντες Καινοτομιών
Ηνωμένες Πολιτείες	1	18	1	1
Φιλανδία	2	1	6	4
Δανία	3	2	5	8
Ελβετία	4	6	8	6
Σουηδία	5	8	7	5
Γερμανία	6	10	14	3
Σιγκαπούρη	7	5	4	14
Χονγκ Κονγκ	8	4	2	20
Ηνωμένο Βασίλειο	9	20	3	9
Ιαπωνία	10	22	15	2
Ταϊβάν	11	23	10	7
Ολλανδία	12	14	11	10
Ισλανδία	13	7	9	19
Νορβηγία	14	3	16	18
Καναδάς	15	15	12	13
Αυστραλία	16	11	13	17
Γαλλία	17	19	20	11
Αυστρία	18	12	21	16
Βέλγιο	19	17	22	15
Νέα Ζηλανδία	20	13	17	23
Λουξεμβούργο	21	9	19	24
Ισραήλ	22	34	18	12
Μαλαισία	23	21	25	26
Εσθονία	24	24	24	40
Μπαχρέιν	25	29	30	55
Κορέα	26	25	26	22
Ιρλανδία	27	27	23	21
Ιορδανία	28	26	45	51
Χιλή	29	30	29	38
Τυνησία	30	31	40	35
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	31	16	27	33
Κίνα	32	41	38	31
Ταϊλάνδη	33	38	39	36
Ισπανία	34	33	28	29
Σλοβενία	35	32	32	32
Νότια Αφρική	36	46	33	27
Ινδία	37	56	37	25
Τσεχία	38	42	36	34
Λιθουανία	39	43	34	37
Πορτογαλία	40	28	31	41
Σλοβακία	41	45	35	44
Μάλτα	42	36	42	74
Ναμίμπια	43	44	56	68
Λετονία	44	40	47	63
Μαρόκο	45	49	53	45
Ουγγαρία	46	47	44	48
Αίγυπτος	47	50	57	43
Ινδονησία	48	55	52	39
Βραζιλία	49	67	43	28
Αγ. Μαυρίκιος	50	39	55	59
Ελλάδα	51	37	48	47
Κύπρος	52	35	41	62
Κόστα Ρίκα	53	53	49	42
Παναμάς	54	51	51	64
Ελ Σαλβαδόρ	55	58	59	80
Ιταλία	56	54	46	30
Ρουμανία	57	61	60	65

Χώρα	Δείκτης Ολικής Ανταγωνιστικότητας 2004	Βασικές Απαιτήσεις	Παράγοντες Βελτίωσης Αποδοτικότητας	Παράγοντες Καινοτομιών
Μποτσουάνα	58	52	54	73
Αγ. Δομίνικος	59	64	69	79
Μεξικό	60	62	58	54
Βιετνάμ	61	60	79	87
Αλγερία	62	48	92	91
Τρινιδάδ & Τομπάγκο	63	59	62	60
Ρωσία	64	65	61	46
Τζαμάικα	65	71	50	56
Σρι Λάνκα	66	68	70	71
Τουρκία	67	66	66	49
Γκάνα	68	75	65	69
Κολομβία	69	78	67	57
Βουλγαρία	70	70	68	81
Ουρουγουάη	71	57	76	82
Πολωνία	72	69	63	58
Ουκρανία	73	74	82	53
Φιλιππίνες	74	82	64	67
Αργεντινή	75	63	78	70
Περού	76	73	74	85
Νιγηρία	77	80	77	50
Ουγκάντα	78	83	73	66
Κροατία	79	72	75	72
Βενεζουέλα	80	77	88	86
Γκάμπια	81	89	72	75
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημ. της Μακεδονίας	82	81	85	89
Γουατεμάλα	83	84	90	88
Κένυα	84	93	71	52
Μαδαγασκάρη	85	87	89	78
Γεωργία	86	88	83	95
Πακιστάν	87	92	81	61
Ισημερινός	88	76	98	93
Ονδούρα	89	79	99	97
Παραγουάη	90	85	95	99
Ζάμπια	91	96	80	76
Νικαράγουα	92	86	96	102
Μαλάουι	93	94	87	90
Μπαγκλαντές	94	91	94	94
Βολιβία	95	90	97	101
Σερβία & Μαυροβούνιο	96	98	86	84
Τανζανία	97	100	84	77
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	98	95	93	96
Μάλι	99	97	91	92
Μοζαμβίκη	100	99	101	98
Ζιμπάμπουε	101	102	100	83
Αιθιοπία	102	101	102	100
Τσαντ	103	103	104	103
Αγκόλα	104	104	103	104

Πηγή: WEF